

DETE REVOLUCIJE
ODRASTANJE U KASTROVOJ KUBI
LUIS M. GARSIIJA

Biblioteka
ISTINITE ŽIVOTNE
SUDBINE

DETE REVOLUCIJE
ODRASTANJE U KASTROVOJ KUBI

LUIS M. GARSIIA

Leo commerce
Beograd, 2007

Naziv originala
CHILD OF THE REVOLUTION
Luis M. Garcia

Naziv knjige
DETE REVOLUCIJE
Luis M. Garsija

Copyright © Luis M. Garsija 2006
Copyright © 2007 za Srbiju ID Leo commerce, Beograd

Ova publikacija u celini ili u delovima ne sme se umnožavati, preštamovati ili prenositi u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvom bez dozvole autora ili izdavača, niti može biti na bilo koji drugi način ili bilo kojim drugim sredstvom distribuirana ili umnožavana bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač po odredbama Zakona o autorskim pravima.

Urednik:
Nenad Perišić

Prevod:
Ksenija Gošić

Lektor i korektor:
Bosiljka Delić

Prelom i korice:
Ateneum

Za izdavača:
Nenad i Slađana Perišić

Izdavač:
ID Leo commerce, Beograd

Plasman:
ID Leo commerce, Beograd
Generala Mihajla Nedeljkovića 65/2

011/227-2077

011/2166-712

011/2166-714

063/507-334

E-mail:
nesaperisic@gmail.com
info@leocommerce.co.yu
www.leocommerce.co.yu

Štampa:
S.A. Kona

Tiraž:
1000

ISBN 978-86-83909-74-2

Posvećeno Izabeli, Karmen i Havijeru
Mojim roditeljima
I svakom roditelju koji je morao da izabere egzil

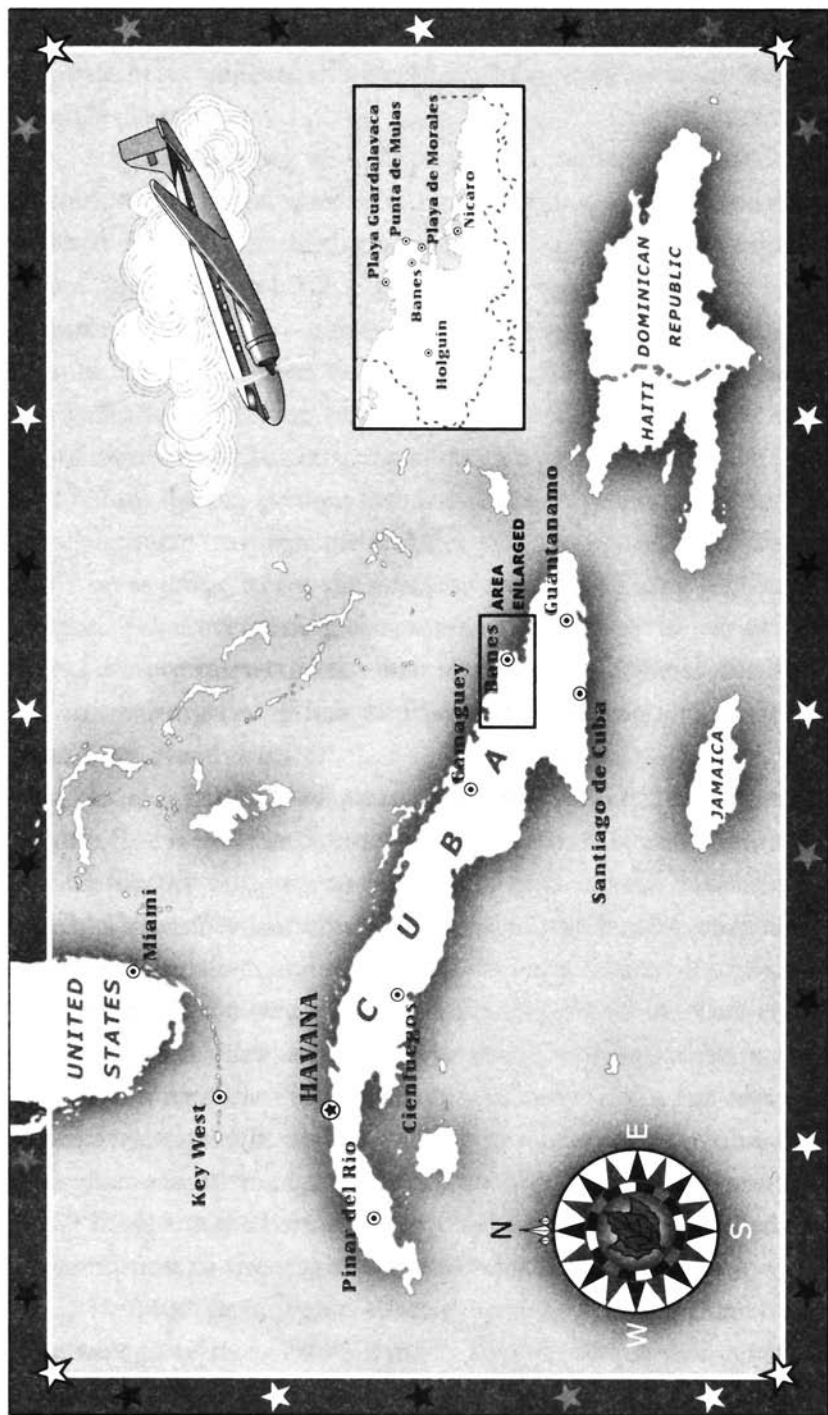
Sadržaj

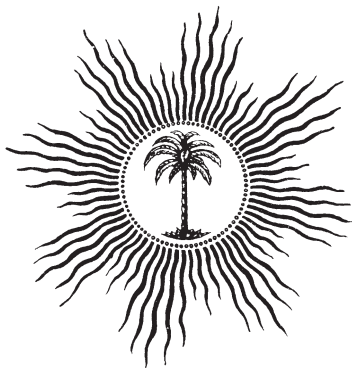
NE OKREĆI SE	11
U DOBA REVOLUCIJE	17
ŽIVELA SOCIJALISTIČKA KUBA!	33
PROJEKTILI U RAJU	42
DOBRI MALI KOMUNISTI	54
KARNEVAL I SAHRANA	64
LA CURANDERA	73
SVE OSTAJE U PORODICI	79
PRIČE O ŠTEDNJI	96
KRALJEVI HAVANE	104
OPIJUM ZA NAROD	112
ČE JE ŽIV!	127
OGROMNI ANANASI I DRUGA SOCIJALISTIČKA ČUDA	133
U SVAKOM KVARTU BARRIO, REVOLUCIJA	143
TE BUGARKE	155
VELIKA REVOLUCIONARNA OFANZIVA	160
MILICIANO PRED VRATIMA	177
SA FIDELOM NA POLJIMA ŠEĆERNE TRSKE	185
NEMA VIŠE BOŽIĆA ZA TEBE	201
HOĆEMO DA BUDEMO KAO ČE!	215
MAGIČNI TELEGRAM	230
HAVANA, MI AMOR	238
ADIOS, KUBO	253
U DOLINI IZOBILJA	263

*Biti Kubanac znači da idete sa Kubom bilo gde.
Kuba je raj iz koga bežimo tako što pokušavamo da se vratimo.*

GILJERMO KABRERA INFANTE

NE OKREĆI SE...

Ne okreći se. Šta god da radiš, ne okreći se. Zato što i u posljednjem trenutku, čak i dok ulaziš u avion, ako se samo jednom okreneš – samo jednom! – a oni vide da si se okrenuo, *znaće* da ne želiš da napustiš Kubu i onda će te naterati da izađeš iz aviona, *chico*¹, i zadržaće te na Kubi. Tvoji roditelji će otići, ali ti ćeš ostati. *Nikad* ih više nećeš videti. Zato, obrati pažnju: šta god da radiš – *no mires para atras*²! Ne okreći se!

Sedim na jednoj od kamenih klupa koje okružuju šetalište oko parka Kardenas koji je nekada bio ponos grada

1 Šp.: chico – dečake. (Prim. prev.)

2 Šp.: no mires para atras. – ne okreći se. (Prim. prev.)

Banesa, *antes del Triunfo*³, ali sada izgleda pomalo napušteno. Slušam Pepita, jednog od mojih najboljih prijatelja. On je stariji od mene, istina ne mnogo, ali nekako izgleda da on zna mnogo više od mene. I on je taj koji mi objašnjava zašto sada kada je mojoj porodici konačno dozvoljeno da napusti Kubu – skoro tri godine pošto smo se za to prijavili – zašto ne smem, ni pod kakvim okolnostima, čak ni da nagovestim da možda ne želim da idem sa njima. Okreni se, ponavlja, i zadržaće te ovde. Ove reči ulivaju ogroman strah u moje dvanaestogodišnje srce.

Pepito i ja razgovaramo samo nekoliko sati pošto je ta vest stigla u našu kuću. Ne znam ko ju je doneo, ali sam čuo kako moja majka pominje policiju. Ko god da je to bio, pokucao je na naša vrata sa *el telegrama*⁴ dok smo brat i ja bili u školi. Ovaj telegram, ovaj magični, mitski telegram sadržao je vest na koju smo očajnički čekali od sredine 1968. godine – dozvolu Fidela Kastru da napustimo Kubu. Barem ja mislim da je Fidel izdao dozvolu. Fidel odlučuje o svemu na Kubi, kako kaže moj otac, tako da mogu da zamislim Velikog lidera, *El Maximo Lider*⁵, kako ga uvek nazivaju u novinama i na radiju, kako sedi u svojoj palati u Havani, pregleda gomilu prijava ljudi koji mole za dozvolu da napuste raj u kojem žive njegovi radnici. Fidel sedi tamo i sa dubokim uzdahom potpisuje papir na kojem se nalazi naša dozvola. Neka spakuju ono malo što imaju i idu. Neće biti šteta ako odu, mogu da ga čujem kako kaže,

3 Šp.: *antes del Triunfo* – Pre pobeđe revolucionarnih snaga. (Prim. prev.)

4 Šp.: *el telegrama* – Telegram u kojem se nalazi dozvola vlasti za napuštanje Kube. (Prim. prev.)

5 Šp.: *El Maximo Lider* – Veliki lider, tj. Fidel Kastro. (Prim. prev.)

NE OKREĆI SE...

žvaćući kraj onih debelih cigara koje je tada još uvek pušio. Neće biti šteta ako odu...

Svako ko se prijavi da napusti Kubu čeka nekad tri godine, nekad pet, nekad večno da ih Fidel konačno pusti da idu. A tokom tog perioda, od momenta kada se prijavite za odlazak do momenta kada *el telegrama* stigne, vi postajete *gusano*⁶. Postajete kontrarevolucionar koji na svakakve suptilne načine i na načine koji nisu tako suptilni mora da plati za to što ste se usudili da zatražite dozvolu da napustite Kubu. Naravno, znam da čim dobijete dozvolu da napustite Kubu, vi se nećete vratiti. Fidel je tako rekao sebi: ako napustite Kubu, vi ste izdajnik i vi se nikad nećete vratiti. Nikada.

Čim smo se prijavili za dobijanje dozvole, moj otac je poslat u radne logore u koje se šalju svi gusanosi kako bi sekli šećernu trsku za potrebe Revolucije i dugo vremena vidali smo ga samo u razmaku od četrdeset pet dana kada bi dobio petodnevni izlazak. Ali, siguran sam da mu je neko tamo, komandir kampa ili neko iz vlasti, saopštio vest da je *el telegrama* stigao. Zamišljam svog oca kako se normalno ponaša, kao da se ništa nije dogodilo, samo zato da čuvari ne pomisle da je on presrećan što napušta Kubu i odluče da ga ne puste još nekoliko meseci. Ali, znam da u sebi skače od sreće.

Pretpostavljam da i moja majka u sebi skače od sreće mada se to ne može reći sa sigurnošću. Njene oči su crvene od plakanja i znam da će tu biti još suza, još mnogo suza koje će doći u naredna dva ili tri dana pre nego što ko-

6 Šp.: gusano – naziv za protivnika revolucije, pristalicu kapitalizma.
(Prim. prev.)

načno napustimo Banes. Ko želi da ostavi svoju porodicu? Ona se brine za svoje sestre i braću koji ostaju na Kubi. Oni i ovako imaju dovoljno problema zato što su u srodstvu sa gusanosima...

Izgleda da svi u našoj ulici znaju za telegram. Naše prve komšije. Sestre Tavera koje žive preko puta nas, a koje su nam, zaista, kao članovi porodice. Svi su čuli za *el telegrama de los Garcia*⁷. Znam da će neke od komšija svratiti kasnije, kada se smrači da nam čestitaju tihim, kontrarevolucionarnim glasom i da nam požele sreću, ali ostali, kao što je žena koja je šef Komiteta za odbranu revolucije u komšiluku – ona koju smo zvali *La Compañera*⁸ – gledaće i govoriti sebi u bradu. *Hijos de puta*⁹ – verovatno će reći. Neće biti šteta ako odu.

Dok sam sedeo i razgovarao sa Pepitom, sinulo mi je da ovo može biti poslednji put da vidim svoje prijatelje, park na kraju ulice u kojoj živimo, komšije, košarkaške terene koji se nalaze u parku ... Toliko o slavlju. Ali, ne smem da se okrećem. Toliko znam. Pored toga, toliko stvari treba uraditi. Sad kad je telegram stigao, imamo samo tri dana da kompletiramo dokumenta koja su nam potrebna za odlazak, da se spakujemo i da krenemo iz Banesa za Havanu gde ćemo se, ako Bog i Fidel daju, ukrcati u avion za Madrid. Nema mnogo šta za pakovanje. Moja majka je rekla mom jedanaestogodišnjem bratu i meni da su policijska uputstva jasna: dozvoljeno nam je da poneseo samo je-

7 Šp.: *el telegrama de los Garcia* – telegram koji je dobila porodica Garsija. (Prim. prev.)

8 Šp.: *La Compañera* – Drugarica. (Prim. prev.)

9 Šp.: *Hijos de puta* – Kurvini sinovi. (Prim. prev.)

NE OKREĆI SE...

dan kofer po osobi. Ne više. Takvo je pravilo. Na papirologiju će otići dosta vremena. I, naravno, na opraštanje.

Prvi koji su stigli već sledećeg dana bili su policajci – *milicianos*¹⁰. Ponovo. Samo što smo ih ovog puta očekivali. Kada se prijavite za dobijanje dozvole da napustite Kubu – kada popunite formular koji će vam zauvek promeniti život – poseti vas policija. Ponekad sa njima dođe i neko iz Komiteta za odbranu revolucije i oni se bace na popisivanje svega što imate u kući. To se naziva *pasar balance*¹¹. Inventar onoga što gusanosi poseduju. Oni zapišu svaku stvar koju imate u kući – broj tanjira i u kom su stilu, broj šolja i tacnica u ostavi, televizor u dnevnoj sobi (da smo te sreće!), dasku za peglanje, vaš nakit ako ga imate. Sve, bez obzira na novčanu i sentimentalnu vrednost. Sve je detaljno popisano zato što ti predmeti više ne pripadaju vama. Oni su vlasništvo Naroda. Oni pripadaju Revoluciji. Možete ih koristiti od sadašnjeg trenutka do dana kada primite telegram u kojem piše da možete da napustite Kubu, ali ih ne možete prodati ili zameniti ili bilo šta uraditi sa njima. Zato što kada telegram stigne, policija će ponovo doći sa svojim sveskama i olovkama i postaraće se da svaki predmet koji je popisao ostane na Kubi. To je vlasništvo Naroda. Ako bilo šta nedostaje, ko zna šta će se desiti?

Tako su milisianos došli da dovrše svoj zadatak. Došla su dvojica – starijeg, koji se zove Morgado, znaju moji roditelji. Na kraju, ovo je Banes, mali, nepretenciozni grad u kojem svako svakog poznaje. Policajci su učtivi i, osećam, pomalo zbunjeni, ali bolno efikasni kada je papirolo-

10 Šp.: *milicianos* – policajci. (Prim. prev.)

11 Šp.: *pasar balance* – popis. (Prim. prev.)